

Spis treści

Podziękowania	5
Wstęp	8
Klasyczni przodkowie	13
Pierwsze średniowieczne mapy z potworami morskimi:	
<i>mappae mundi</i> z Komentarza... Beatusa	14
„Niechaj się zaroją wody od roju istot żywych”:	
Potwory morskie i stworzenie świata	23
Potwory morskie w porcie w Brindisi	25
Fantasmagoryczna <i>mappa mundi</i> z potworami morskimi	26
Potwory morskie we wnętrzach kościołów	27
Olbrzymie potwory morskie na dwóch niewielkich <i>mappae mundi</i>	28
„Bezczesne morze, gdzie nie ma nic prócz potworów”	31
Dwie monumentalne <i>mappae mundi</i> z kilkoma potworami morskimi	33
Trzy potwory morskie walczące w wodach Atlantyku	37
<i>Dodatek ilustracyjny: Niebezpieczeństwa grożące ze strony potworów morskich</i>	38
Potwory morskie na mapach żeglarskich: olbrzymie ośmiornice, syreny, rekiny	40
Jak kupić potwora morskiego	48
Polowania na wieloryby: między mitem a realiami	50
Sadyby potworów morskich u stóp świata	52
Wieloryby wielkie niczym góry	54
Straszliwe potwory Oceanu Indyjskiego	55
Sceptyczne spojrzenie na potwory morskie: Fra Mauro	57
<i>Dodatek ilustracyjny: Fantastyczne potwory morskie</i>	58
Fantastyczne potwory morskie w opływającym świat oceanie	60
Rękopis ukazujący większość znanych potworów morskich	61
Potwory morskie w drukowanych wydaniach dzieła Ptolemeusza	66
Potwory morskie na pierwszych znanych globusach	68

Potwory morskie z mapy Waldseemüllera z 1507 r. oraz globusa Schönera z 1515 r.	71
Ognie płonące na grzbietach wielorybów	76
<i>Dodatek ilustracyjny: Kartograficzna kariera morsa</i>	78
Debiut renesansowych potworów morskich	80
Olaus Magnus i najważniejsze potwory morskie XVI w.	81
Globus Mercatora z 1541 r.: wpływ Olaususa Magnusa	86
Globus Ulpiusa: potwory morskie, które wyprzedziły swoje czasy	88
Potwór, który zatrzymuje płynące statki	89
<i>Dodatek ilustracyjny: Kolejne fantastyczne potwory morskie</i>	92
Od smoków morskich do ryby piły:	
mapa z Biblioteki Johna Rylandsa z 1546 r.	94
Śladami specjalistów od potworów morskich	97
Zadziwiająca kariera latającego żółwia	98
Eklektyzm Giacoma Gastaldiego	100
Potwory morskie na wielkiej mapie Mercatora z 1569 r.	103
Potwory morskie igrające pośród wysp Morza Śródziemnego	106
Potwory morskie otaczające Islandię w pierwszym opublikowanym atlasie	108
Przerażające potwory morskie raz jeszcze	112
Fantastyczne i realistyczne wieloryby z końca XVI w.	112
Dwa potwory morskie z Nowego Świata	114
Zakończenie	116
Przypisy	120
Indeks	142
Wykaz rękopisów	144